

HET VERDWENEN KUNSTGEBIT

Het is razend druk op de praktijk wanneer de secretaresse een telefoontje krijgt van meneer Vissers en dat doorschakelt naar mij.

‘Anne Marieke, meneer wil graag een dokter spreken, want hij heeft de onderste helft van zijn kunstgebit ingeslikt. Mag ik hem doorverbinden?’

Verwonderd om wat ik toch allemaal in deze praktijk te horen krijg, neem ik de telefoon op.

‘Dokter, ik was mosselen met frieten aan het eten toen ik plots mijn kunstgebit heb ingeslikt! Ik vind het nergens terug, het moet wel in mijn maag zitten. Kan u snel langskomen?’

Nadat ik heb uitgesloten dat er grote ademhalingsmoeilijkheden of andere vitale problemen zijn, besluit ik de man naar de spoedgevallen te sturen. Een kunstgebit kunnen wij er immers niet uitvissen zonder schade aan te richten.

Aan de andere kant zegt mijn buikgevoel dat het weleens zou kunnen meevallen met meneer Vissers en zijn gebit.

De volgende ochtend meldt de secretaresse mij dat hij opnieuw heeft gebeld voor een huisbezoek. Ze kan mij niet vertellen of het kunstgebit al is teruggevonden, wel dat meneer terug is uit het ziekenhuis.

Als ik binnenkom in het kleine flatje, blijkt hij een stuk minder verward dan gisteren aan de telefoon. Ik zie dat hij zijn volledige kunstgebit in zijn mond heeft en vraag hem waar ze het hebben teruggevonden.

Awel, madam, ze hebben in mijn maag gekeken, met zo'n speciale doktersstofzuiger, en ze hebben toch wel niets gevonden zeker! Ze hebben me naar huis gestuurd met de boodschap dat ik mijn kunstgebit maar ergens anders moest zoeken.'

Ik begin een klein vermoeden te krijgen en vraag me af of de artsen in het ziekenhuis ook de humor van dit voorval inzagen.

'Ik ben dan maar gaan zoeken, dokter. Ik heb overal gezocht en u raadt nooit waar ik het terugvond. Tussen de mosselen in de lavabo, verborgen onder de schelpen, dreven mijn tanden!'

De slappe lach breekt uit. Gelukkig niet alleen bij mij, maar ook bij de Man Met Kunstgebit.

DE NIEUWE KLEREN VAN MEVROUW TILBORG

Het is een regenachtige maandagmiddag en ik ga langs bij mevrouw Tilborg. Zij is een zeer aangename patiënte. Ik vind het dan ook helemaal geen opgave om mijn middagpauze gedeeltelijk op te offeren en die met deze bijna negentigjarige dame door te brengen.

Ze woont om de hoek van de praktijk, wat een geluk is want ik ga toch ongeveer wekelijks bij haar langs. Ze heeft veel internistische aandoeningen waaronder hart- en nierproblemen. Ze neemt onder andere een bloedverdunner om zo het risico op bloedklonters te verlagen. De dikte van haar bloed wordt maandelijks gecontroleerd door middel van een bloedonderzoek. Al naargelang het resultaat daarvan kan de dosis van haar medicatie zo nodig worden aangepast.

De laatste tijd zijn de resultaten van haar test erg veranderlijk, wat verwarring heeft veroorzaakt. Het lijkt me dan ook beter de pil te vervangen door een dagelijkse injectie. Bij die injecties is het immers niet nodig om de dikte van het bloed te controleren met een bloedtest. Vandaag ben ik van plan deze optie met haar te overlopen.

Mevrouw Tilborg woont in een prachtig appartement met een grote keuken, meerdere slaapkamers en een ruime living.

Als ik binnenkom, liggen er zoals gebruikelijk een lijst met medicatie, een briefje met vragen en een biljet van vijftig euro klaar. Ze ziet er vandaag weer mooi verzorgd uit: ze draagt een glimmende bloes met rode en blauwe bloemen. Bijpassende oogschaduw en lippenstift maken het geheel af. Ik complimenteer haar en ze vertelt me dat ze in het weekend naar het lokale shoppingcenter is geweest met haar schoondochter. Of ik dat winkelcentrum ken? Dat kan toch niet anders, als jonge vrouw?

‘Ja, natuurlijk,’ antwoord ik, en ik vraag haar wat ze daar heeft gedaan.

‘*Awel*, koffie gedronken en veel kleren gekocht, dokter. Tien rokjes en twintig bloesjes! Het was nodig, want de voorraad raakte behoorlijk uitgeput.’

Nadat ze me al haar nieuwe kledingstukken stuk voor stuk getoond heeft, kan ik eindelijk ter zake komen en bespreek ik met haar of het niet beter zou zijn om te schakelen van pilletjes naar injecties als bloedverdunner. Eerst antwoordt ze dat ze geen fan is van spuitjes, maar als ik haar uitleg dat het maar een kleintje is in haar buik, stemt ze in.

Maar dan zegt ze plots: ‘Och *maske*, als je me nu een spuitje kon geven om me direct naar hierboven te brengen, dan zou ik daar ook geen nee tegen zeggen!’ Ze wijst naar de hemel.

Ik schrik even, maar probeer dit niet te laten merken. Ik benadruk dat als dit een serieuze vraag naar euthanasie is, ze dat altijd met me mag bespreken.

Ze begint te grinniken en zegt: ‘Voor nu zal het toch nog niet zijn, hoor, anders had ik toch niet al die nieuwe kleren gekocht. Ik moet toch eerst elke rok en elke bloes minstens een paar keer gedragen hebben!’

EEN ZELDZAME ZIEKTE

Souraya, een jonge vrouw van vijftientig jaar, staat in mijn agenda. Ik ken haar niet en zie in de voorgeschiedenis dat ze al lang niet meer in de praktijk is geweest. Ik geef haar een hand en stel me voor. Ze vertelt me dat ze keelpijn heeft en pijn ter hoogte van de borstkas door het hoesten. Ik vraag haar of ze zich ergens zorgen over maakt. Dit is een van de drie vragen die wij als artsen eigenlijk bij elk consult zouden moeten stellen, maar die vaak nogal ongemakkelijk aanvoelt zowel voor ons als voor de patiënt. De andere twee vragen zijn of de patiënt zelf ideeën heeft van wat er aan de hand zou kunnen zijn en wat de verwachtingen zijn van de consultatie. Je moet deze vragen proberen in een jasje te wikkelen, omdat ze nogal rare reacties kunnen teweegbrengen als je ze te direct stelt. ‘Maar dat weet ik echt niet, ú bent toch de dokter?’ is er zo een.

Bij deze consultatie leidt mijn vraag gelukkig wel tot een goede reactie. Souraya antwoordt dat ze al twee keer een hartvliesontsteking (pericarditis) heeft gehad en dat ze zich nu zorgen maakt dat het probleem is teruggekomen.

Ik stel verdere vragen en doe het klinisch onderzoek, waarbij ik niets bijzonders opmerk. Het lijkt om een banale luchtweginfectie te gaan. Toch besluit ik een behandeling te starten voor zo’n ontsteking van het hartzakje. Die bestaat

namelijk uit ontstekingsremmers die ook de verkoudheid aanpakken. Aangezien het de derde keer is dat ze zo'n infectie doormaakt, trek ik ook bloed om mogelijke onderliggende oorzaken zoals reuma uit te sluiten.

Enkele dagen later belt Souraya me op tijdens mijn telefonisch uurtje en ik klik haar dossier open. Ik schrik van het resultaat, waaruit blijkt dat er bij haar een zeldzame auto-immuunziekte is vastgesteld. Wat moet ik nu doen? Want ik heb haar al aan de telefoon... Ik besluit dat ik dit resultaat met haar zeker op consultatie moet bespreken, niet telefonisch, en vraag haar de volgende dag terug te komen.

's Anderendaags komt ze bij me langs en ik vertel haar het nieuws. Ze luistert aandachtig.

Na een korte stilte zegt ze: 'Amai, dokter, ik ben zo blij dat u iets gevonden hebt, ik voel me al jaren zo moe en ik ben zo vaak ziek!'

Ik vraag haar of ze ook andere klachten heeft, waarop ze me vertelt dat ze regelmatig gewrichtspijnen, droge ogen en huiduitslag heeft – drie signalen die kunnen wijzen op Systemische Lupus Erythematosus, 'lupus' in de volksmond.

'Maar ja, ik ben zo'n patiënt die niet snel naar de dokter gaat, hé. Ik kom alleen als het echt nodig is,' vertelt ze me met een knipoog.

Ik laat haar weten dat ik heel blij ben dat ze toch is langsgesproken en leg haar uit wat de aandoening ongeveer inhoudt. Ik zeg haar ook dat ik het liefst zou hebben dat ze toch naar het ziekenhuis gaat, zodat ze haar daar grondig kunnen onderzoeken.

Ze sputtert niet tegen, integendeel zelfs, ze reageert enthousiast op mijn voorstel.

'Hoe sneller ik naar het ziekenhuis kan, hoe beter. Ik zal

zo blij zijn als ik weet wat het juist is en hoe ze het kunnen behandelen!’

Ik schrijf een brief en bel de internist op, zodat ze direct in het ziekenhuis kan worden opgenomen.

Tien dagen later zit Souraya opnieuw voor mij met een stralende glimlach en schudt ze mij een warme hand.

‘Amai, dokter, echt waar, ik ben zo blij dat u me eens goed onderzocht hebt! Al jaren voel ik me niet goed, maar nog nooit heeft iemand verder onderzoek gedaan. Door uw onderzoek hebben ze nu eindelijk ontdekt wat ik heb en kan ik behandeld worden. De dokters in het ziekenhuis zeiden dat ik vast een heel goede huisarts had! Maar het is wel veel informatie, hé, in zo’n ziekenhuis, en de helft van wat die specialisten vertellen, daar snap ik helemaal niets van!’

Ik kan een grote glimlach van trots niet onderdrukken en neem de brief van het ziekenhuis aan.

‘Ja dokter, ik heb er echt achteraan gezeten dat ze die brief meteen schreven, want ik wil toch het liefst van u horen hoe het nu juist zit,’ benadrukt Souraya.

Na het lezen van de brief kan ik al haar vragen beantwoorden. Ze lijkt tevreden met mijn uitleg en vraagt me hoelang ik nog in de praktijk blijf. Ik antwoord dat ik hier vermoedelijk maar maximaal een jaar zal werken. Souraya’s gezicht betreft.

‘Och, echt waar? Maar ik ken u pas, en u hebt me zo goed geholpen. Waar u ook heen verhuist, ik verhuis met u mee!’

EEN HUIS MET KIPPEN EN MARIHUANA

In de week voor mijn collega-huisarts op vakantie vertrekt, geeft ze mij een briefje met patiënten die tijdens haar afwezigheid een huisbezoek zouden moeten krijgen. Ze geeft nog wat extra toelichting bij enkele van hen, onder wie Arnoud, een oude kunstenaar. Te veel details wil ze nog niet geven, maar ze verklapt me wel dat het een bijzondere ervaring zal worden.

‘O ja, je mag niet te vroeg ’s ochtends langsgaan en je moet drie keer goed kloppen op de deur want er is geen bel,’ voegt ze er nog aan toe.

Onze secretaresse verwittigt me dat ik moet oppassen voor de kippen die blijkbaar niet in de tuin, maar in huis leven. Nieuwsgierig naar dit avontuur rij ik er op maandagmiddag naartoe. Ik kom aan in een keurige straat met grote rijhuizen. Het huis van de kunstenaar valt direct op: een vervallen voorgevel vol druiventrossen en een voortuintje volgestouwd met kunstwerken. Als ik eindelijk de voordeur heb gevonden en drie keer heb geklopt, doet een man loom voor me open. Gelukkig weet hij al snel waarvoor ik kom.

‘Are you the doctor?’

Ik knik en zeg dat ik voor Arnoud kom.